

TRANSSFENİODAL ENDOSKOPIK CERRAHİ SONRASI GELİŞEN KOMPLİKASYONLARIN YÖNETİMİ

Özgiray E¹, Akıntürk N¹, Akbulut Şenol Ö¹, Akalın T², Çınar C³

¹Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi, Beyin ve Sinir Cerrahi Anabilim Dalı, İzmir

²Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi, Patoloji Anabilim Dalı, İzmir

³Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi, Radyoloji Anabilim Dalı, İzmir

Giriş: Günümüzde transsfenoidal endoskopik cerrahi, hipofizer ve sellar lezyonların tedavisinde sıklıkla kullanılmaktadır. Bu cerrahi sırasında gelişen komplikasyonlar arasında rinore (BOS fistülü), hipopituitarizm, menenjit, postoperatif hemoraji, travmatik psödoanevrizma, optik sinir hasarı görülmektedir. Bu olgu sunumunda, transsfenoidal endoskopik cerrahi sonrası gelişen komplikasyonların multidisipliner yönetimi tartışılacaktır.

Olgu Sunumu: 43 yaşında kadın hasta, hipofiz adenomu ön tanısı ile tarafımıza refere edildi. Kranial görüntülemeleri tekrar değerlendirildiğinde lezyonun meningiom ile uyumlu olduğu saptandı. Yerleşiminin de uygun olması sebebiyle olgu transnazal transsfenoidal endoskopik yaklaşım ile opere edildi. Postoperatif birinci gün sağ anterior serebral arterin distal A1 segmentinde travmatik psödoanevrizma ön-tanısıyla girişimsel radyoloji tarafından akım çevirici stent önerildi ve uygulandı. İşlem sonrası yaklaşık 12. saatte diabetes insipidus tablosu nedeniyle endokrinoloji tarafından minirin başlanarak uygun mayi replasmanları yapıldı. Tedavi süreci sonlanarak bilinç açık, nörolojik defisit olmaksızın, yürür halde taburcu edilen hasta postoperatif 15. günde ani başlangıçlı sol taraflı güçsüzlük ve konuşamama yakınmalarıyla acil koşullarda tekrar başvurdu. Nörolojik bakısında global afazik ve sol taraflı 3/5 hemiparetik Yoğun bakım gözlemine alınmasından saatler sonra ilerleyici uyku halinin gelişmesi üzerine BBT'de ventrikül dilatasyonu saptanarak VP şant takıldı. Ancak cerrahi olarak BOS basıncının yüksek olmadığı görüldü. Yaklaşık dört aylık izlem ardından sol taraflı 4/5 hemiparetik ve afazik olarak taburcu edilen olgu takiplerinde motor fonksiyon geri kazanılmış ve GKS 4/6/4 olarak iyileşme gösterdi.

Sonuç: Hipofiz adenomların ayrıntılı tanısında sellar meningiomların akılda tutulmalıdır. Ayrıca transnazal transsfenoidal endoskopik cerrahi sonrası görülebilen komplikasyonlar konusunda da dikkatli olunmalıdır. Vasküler yaralanma şüpheleri çok dikkatli olarak değerlendirilmeli ve stent yerleştirilmesi gibi nispeten masum görünen işlemlerin çok ağır başka komplikasyonlara yol açabileceği akılda tutulmalıdır. Ön-tanıdan emin olunmadan gereksiz herhangi bir işlemden kaçınılmalıdır.